Projectopdracht

Ten behoeve van de initiatieffase van het project Sociale Basis

28 mei 2025

Gemeente Meppel

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3

2. Projectopdracht 4

Aanleiding en achtergrond 4
Beoogd doel 4
Beoogd resultaat 4
Afbakening 4
Randvoorwaarden en uitgangspunten 5
Organisatie en capaciteit 5
Activiteiten en werkzaamheden 5
Planning 5
Financiën 6

1.Inleiding

In het kader van Kiezen voor de Toekomst zijn er drie onderzoeksrichtingen die verder moeten worden uitgewerkt. Deze projectopdracht richt zich op de onderzoeksrichting ‘Preventie, Sociale basis.

Concrete vraag:

“Wat is ervoor nodig om de duurzame beweging naar de voorkant (door het versterken van de sociale basis en het uitbreiden van preventieve voorzieningen en collectieve/lichtere voorzieningen) te maken, om zorgkosten verder te beheersen en de specialistische geïndiceerde zorg in het sociaal domein verder te doen afnemen?”

Er loopt al geruime tijd (sinds Q4 2024) een project ‘Doorontwikkeling sociale basis’. Het doel van dit project is de doorontwikkeling van de sociale basis in de gemeente Meppel, als onderdeel van een bredere beweging van zorg naar gezondheid (oftewel de duurzame beweging naar de voorkant). Het projectresultaat is onder andere een visie sociale basis en een implementatieplan. Momenteel ligt de visie sociale basis ter vaststelling bij de gemeenteraad.

De onderzoeksrichting van deze projectopdracht sluit naadloos aan op het project dat al gaande is en de uitwerking die zal volgen.

2. Projectopdracht

Aanleiding en achtergrond

Het sociaal domein staat onder druk door maatschappelijke ontwikkelingen zoals vergrijzing, bevolkingsgroei in Meppel en toenemende ondersteuningsvragen van kwetsbare inwoners. De gemeente moet fundamentele keuzes maken over hoe zij omgaat met thema's als de zorgzame samenleving, menselijke maat en kostenbeheersing. De wettelijke taken binnen het sociaal domein (Jeugd, Wmo, Participatie) zijn kostbaar en moeilijk beïnvloedbaar, waardoor de focus nog meer moet liggen op preventie en collectieve oplossingen.

Beoogd doel

Het doel is om het zorgsysteem toekomstbestendig te maken door meer in te zetten op preventie en het versterken van de sociale basis. Dit moet leiden tot meer zelfredzaamheid en veerkracht bij inwoners, minder druk op dure maatwerkvoorzieningen en beheersing van de zorgkosten.

Beoogd resultaat

Bij afronding van het project is er:

- Concreet inzicht in wat er nodig is om de duurzame beweging naar de voorkant te maken
- Een uitgewerkt investeringsvoorstel inclusief verwachte kostenbesparing.

Afbakening

Deze projectopdracht richt zich op de concrete vraag zoals verwoord in de inleiding. De daadwerkelijke uitwerking volgt uit de "hoofd-projectopdracht doorontwikkeling sociale basis". Hierin staat beschreven wat de afbakening is. Het project richt zich primair op de beweging naar de voorkant binnen het sociaal domein: sociale basis, preventieve voorzieningen en collectieve/lichtere voorzieningen. Sport en cultuur worden meegenomen voor zover ze bijdragen aan de sociale basis.

Randvoorwaarden en uitgangspunten

- Aansluiting bij landelijke akkoorden (IZA, GALA, AZWA).
- Investeringen zijn nodig (incidenteel en structureel) om op lange termijn besparingen te realiseren.
- Preventie is deels wettelijk verplicht.
- De gemeente bepaalt zelf de omvang van preventieve voorzieningen.
- De sociale basis moet samen met inwoners, vrijwilligers, mantelzorgers, verenigingen en maatschappelijke organisaties worden doorontwikkeld.

Organisatie en capaciteit

De organisatie en capaciteit is ondergebracht in de hoofd-projectopdracht doorontwikkeling sociale basis. In ieder geval zijn betrokken:

- Beleidsmedewerkers sociaal domein (inhoudelijke uitwerking).
- Financiële adviseurs (kosten-batenanalyse).
- Projectleider (coördinatie en planning).
- Bestuurlijke betrokkenheid voor besluitvorming.

Activiteiten en werkzaamheden

Hier wordt het hoofd-projectopdracht doorontwikkeling sociale basis gevolgd. De activiteiten en werkzaamheden staan daarin vermeld. Vanuit dat project worden de komende tijd de capaciteiten en werkzaamheden verder uitgewerkt.

Planning

De initiatieffase is reeds gestart en richt zich op de doorontwikkeling van de sociale basis. Een belangrijk mijlpaal in deze fase is de oplevering van een visie op de sociale basis, gepland voor het tweede kwartaal van 2025 (Q2 2025). Deze visie vormt de basis voor verdere besluitvorming en investeringen.

Belangrijke activiteiten in deze fase zijn:

- Uitwerking van investeringsvoorstellen en kosten-batenanalyses.
- Afstemming met landelijke akkoorden (IZA, GALA, AZWA).
- Formuleren van keuzes en besparingsopties voor onderdelen buiten de preventieve aanpak.

Beslismomenten:

- Vaststelling van de visie op de sociale basis (Q2 2025).
- Besluitvorming over investeringen en structurele aanpassingen op basis van de visie en financiële onderbouwing.

Financiën

De exacte kosten van de initiatieffase zijn nu nog onbekend, maar wel weten we dat een benodigde investering (incidenteel en structureel) om op de lange termijn kosten te besparen op maatwerkvoorzieningen nodig zijn. Op basis van een eerdere verkenning wordt vooralsnog uitgegaan van een investeringsbedrag met de volgende verdeling:

Jaar	Incidenteel x€	Structureel x€
2026	100.000	375.000
2027	300.000	375.000
2028	200.000	375.000
2029	200.000	375.000

Kanttekening hierbij is dat dit een grove schatting is en dat de daadwerkelijke investeringen in een later stadium geconcretiseerd zullen worden. Dekking van deze investeringen worden uiteindelijk terugbetaald door het inverdieneffect. Dit wil zeggen dat elke euro die wij investeringen in de sociale basis, zichzelf terugverdiend op termijn. We schatten dit in op € 750.000. En welke termijn dit is, hangt af van het soort. Wel moeten worden gesteld dat de kosten voor de baten gaan.

Voorbeelden van besparingen die al zijn gerealiseerd:

Buurtgezinnen: besparing van €150.000 tot €190.000 per jaar.
Peuter op Stap: besparing van €850.000 per jaar.
WijsZo-klas: besparing van circa €236.000 per jaar.

Deze voorbeelden illustreren dat de investering in preventie en lichtere voorzieningen zichzelf op termijn terugverdient.